

VAI TRÒ CỦA HÒA ÂM NHẠC JAZZ TRONG VIỆC ĐỊNH HÌNH NGHỆ SĨ BIỂU DIỄN ĐÀN PHÍM ĐIỆN TỬ CHUYÊN NGHIỆP

NGUYỄN MAI KIÊN*

Tóm tắt: Bối cảnh âm nhạc đương đại Việt Nam đang chứng kiến sự phát triển của nhiều ngôn ngữ hòa âm phức tạp, nổi bật là xu hướng mang tính học thuật của Jazz và xu hướng chủ đạo ảnh hưởng bởi Pop, R&B, Hiphop. Điều này đặt ra yêu cầu ngày càng cao cho nghệ sĩ đàn phím điện tử, đòi hỏi ở họ vai trò đa năng của người hòa âm, ứng tác và đệm đàn sáng tạo. Trong môi trường đó, việc làm chủ nền tảng hòa âm nhạc Jazz là một năng lực cốt lõi. Nó không chỉ giúp nghệ sĩ đáp ứng đòi hỏi khắt khe của nghệ thuật mà còn cung cấp một nền tảng lý thuyết vững chắc để họ thấu hiểu và tương tác hiệu quả với các xu hướng âm nhạc đương đại khác. Bài viết phân tích các vai trò của hòa âm Jazz trong việc nâng cao kỹ năng ứng tác, tái hòa âm các tác phẩm, đặc biệt là ca khúc Việt Nam và định hình phong cách cá nhân cho nghệ sĩ. Thông qua những phân tích này, bài viết khẳng định việc chú trọng đào tạo hòa âm nhạc Jazz một cách bài bản, theo định hướng phát triển năng lực thực hành và sáng tạo, là một yêu cầu cấp thiết trong việc nâng cao chất lượng đào tạo nghệ sĩ biểu diễn đàn phím điện tử tại Việt Nam hiện nay.

Từ khóa: hòa âm nhạc Jazz, đàn phím điện tử, nghệ sĩ biểu diễn, âm nhạc đương đại, năng lực âm nhạc, giáo dục âm nhạc.

Abstract: The contemporary Vietnamese music scene is witnessing the development of complex harmonic languages, highlighted by the academic trend of Jazz and a mainstream current influenced by Pop, R&B, and Hiphop. This places increasing demands on electronic keyboard artists, requiring them to fulfill the versatile roles of harmonizer, improviser, and creative accompanist. In such an environment, mastering the fundamentals of Jazz harmony emerges as a core competency. It not only enables artists to meet the rigorous demands of the art form but also provides a solid theoretical foundation for them to comprehend and effectively interact with other contemporary musical trends. This paper analyzes the role of Jazz harmony in enhancing improvisation skills, reharmonizing compositions - particularly Vietnamese songs - and shaping an artist's personal style. Through this analysis, the paper asserts that a focus on systematic training in Jazz harmony, oriented towards developing practical and creative competencies, is an urgent necessity for elevating the quality of training for electronic keyboard performers in Vietnam today.

Keywords: Jazz harmony, electronic keyboard, performing artist, contemporary music, musical competency, music education.

Thị trường âm nhạc đương đại tại Việt Nam đang phát triển sôi động với sự giao thoa mạnh mẽ của nhiều thể loại quốc tế. Trong đó, ảnh hưởng từ hòa âm và tinh thần ứng tác của nhạc Jazz ngày càng phổ biến, pha trộn trong Pop, R&B, Funk, và cả nhạc phim, nhạc game. Bối cảnh này đòi hỏi người nghệ sĩ biểu diễn đàn phím điện tử phải vượt ra khỏi vai trò độc tấu truyền thống để trở thành một nhân tố đa năng: vừa là người đệm đàn sáng tạo,

người hòa âm làm mới tác phẩm, vừa là thành viên cốt lõi của ban nhạc hay nhà sản xuất âm nhạc. Yêu cầu về sự đa năng và linh hoạt này đặt ra câu hỏi cốt lõi: năng lực về hòa âm Jazz đóng vai trò nền tảng như thế nào trong việc định hình người nghệ sĩ chuyên nghiệp? Bài viết khẳng định việc làm chủ ngôn ngữ hòa âm phức tạp của Jazz chính là chìa khóa để người nghệ sĩ có thể đáp ứng sự đa dạng của thị trường và khẳng định bản sắc nghệ thuật riêng.

1. Đặc trưng của hòa âm nhạc Jazz

So với hòa âm cổ điển vốn chặt chẽ về quy tắc và cấu trúc, hay hòa âm Pop thường có xu hướng đơn giản và dễ hiểu hơn, hòa âm Jazz mang đến sự tự do, linh hoạt và một màu sắc phong phú hơn hẳn. Nhạc Jazz nhấn mạnh vào phách yếu tạo cảm giác “swing” đặc trưng, cùng với sự ứng tác tự do, tiết tấu đảo phách cùng với sự phức tạp, căng thẳng của hòa âm.

Hòa âm Jazz là việc sử dụng các hợp âm mở rộng, vượt ra ngoài khuôn khổ của hợp âm 3 và hợp âm 7 thông thường. Theo Levine, hợp âm mở rộng là hợp âm cơ bản được thêm vào các quãng 7, 9, 11, 13 so với nốt gốc, tạo ra sự dày dặn, màu sắc phong phú và đôi khi là cảm giác “căng thẳng” đầy thú vị, làm tăng thêm chiều sâu cho giai điệu. Trong nhạc Jazz, hợp âm thường gắn liền với các thang âm phù hợp. Mối quan hệ giữa thang âm và hợp âm rất chặt chẽ và là công cụ chính cho người nghệ sĩ ứng tác các giai điệu.

Sắp xếp hợp âm trong Jazz đóng vai trò quan trọng, ảnh hưởng lớn đến màu sắc và hiệu quả âm thanh. Nghệ sĩ Jazz thường sắp xếp hợp âm bằng cách chơi nốt chủ đạo (nốt 3 và nốt 7) sau đó thêm các nốt mở rộng 9, 11, 13 hoặc các biến âm của những nốt này. Việc này giúp hợp âm trở nên “thoáng” hơn, gọn gàng hơn và tạo không gian cho các nhạc cụ khác. Hòa âm nhạc Jazz còn có những vòng hòa âm rất phổ biến, đóng vai trò như bộ khung cho nhiều tác phẩm và là nền tảng cho ứng tác. Vòng hòa âm II-V-I là một trong những vòng hòa âm phổ biến và quan trọng nhất, được sử dụng rộng rãi và có nhiều biến thể.

Một trong những đặc trưng quan trọng nhất của Jazz là ứng tác. Hòa âm không còn là phần đệm đơn thuần mà trở thành bộ khung và nguồn cảm hứng để nghệ sĩ tự do sáng tạo giai điệu. Dựa trên cấu trúc hòa âm có sẵn, người chơi biến tấu ngẫu hứng, làm cho mỗi lần biểu diễn đều trở nên độc đáo và mang đậm dấu ấn cá nhân.

2. Đàn phím điện tử - công cụ đa năng cho hòa âm

Khả năng tái tạo âm thanh và hiệu ứng: sự phát triển của công nghệ đã biến đàn phím điện tử thành công cụ lý tưởng để thể hiện sự phức tạp của hòa âm Jazz. Khả năng tái tạo trung thực âm thanh của nhiều loại nhạc cụ - từ piano truyền thống, piano điện như Fender Rhodes hay Wurliitzer, đến các âm thanh điện

tử tổng hợp (*synthesizer*) - cho phép người chơi tạo ra các lớp hòa âm đa dạng và giàu màu sắc.

Tính năng hỗ trợ biểu diễn và sáng tạo: các tính năng tiên tiến như chia bàn phím (*split*) để chơi hai âm thanh khác nhau bằng hai tay, xếp lớp âm thanh (*layer*) để tạo độ dày, tạo hợp âm rải, thu âm MIDI để ghi lại và phát triển ý tưởng âm nhạc, cùng khả năng lưu trữ và gọi lại nhanh chóng các cài đặt âm thanh là những công cụ hữu ích giúp người chơi quản lý và thực thi các ý đồ hòa âm phức tạp một cách hiệu quả, mở ra nhiều không gian sáng tạo.

Sự phù hợp với vai trò đệm và độc tấu: đàn phím điện tử cho phép nghệ sĩ thực hiện một cách xuất sắc cả vai trò đệm hòa âm tinh tế và nhịp nhàng cho ca sĩ hoặc các nhạc công khác, lẫn những đoạn độc tấu ứng tác đầy ngẫu hứng và kỹ thuật, sử dụng các màu sắc âm thanh đặc trưng của Jazz.

Sự phát triển vượt bậc của đàn phím điện tử không chỉ đơn thuần là việc cung cấp nhiều lựa chọn âm thanh hơn. Quan trọng hơn, nó đã mở rộng khả năng tiếp cận cho đại chúng và thực hành các ngôn ngữ hòa âm phức tạp như Jazz. Nếu trước đây, việc tạo ra một bức tranh hòa âm dày dặn cần sự phối hợp của nhiều nhạc cụ, thì ngày nay, một nghệ sĩ với cây đàn phím điện tử đã có thể tự mình tạo ra những bản phối phức tạp

Như vậy, việc nắm vững lý thuyết hòa âm Jazz trở nên khả thi và hấp dẫn hơn đối với người chơi đàn phím điện tử chính nhờ vào những năng lực biểu đạt ngày càng được hoàn thiện của nhạc cụ này. Điều này có thể dẫn đến sự xuất hiện của một thế hệ các nhà sản xuất âm nhạc và nghệ sĩ đàn phím, dù được đào tạo chính quy hay tự học, vẫn có khả năng tạo ra những sản phẩm âm nhạc có chiều sâu hòa âm, làm phong phú thêm đáng kể cho thị trường âm nhạc đương đại.

3. Hòa âm Jazz trong âm nhạc đương đại Việt Nam

Mặc dù du nhập vào Việt Nam từ giữa TK XX, ảnh hưởng của hòa âm Jazz chỉ thực sự rõ nét trong bối cảnh âm nhạc đương đại gần đây, với một đời sống riêng tại các câu lạc bộ Jazz và đặc biệt là sự thâm thấu vào các thể loại nhạc đại chúng.

Nhạc Jazz du nhập vào Việt Nam bắt đầu từ những năm đầu thập niên 1950, nhưng phải đến hơn 30 năm trở lại đây, dòng nhạc này mới thực sự có những bước phát triển rõ nét và được phổ biến một

cách chính thức trong đời sống âm nhạc trong nước. Quá trình du nhập và phát triển của Jazz tại Việt Nam gắn liền với những biến đổi lịch sử - xã hội và sự giao lưu văn hóa với thế giới.

Ngày nay, ảnh hưởng của hòa âm Jazz có thể được nhận thấy ở nhiều mức độ khác nhau trong bức tranh âm nhạc Việt Nam. Trong các thể loại thuần Jazz hoặc ảnh hưởng từ Jazz, dù không phải là dòng nhạc đại chúng, Jazz vẫn có một đời sống riêng với sự tồn tại của các nhóm nhạc, câu lạc bộ Jazz và một số nghệ sĩ tâm huyết theo đuổi và biểu diễn Jazz. Các không gian này là nơi những người yêu Jazz có thể thưởng thức những bản nhạc Jazz kinh điển cũng như các sáng tác mới mang âm hưởng Jazz.

Trong V-Pop và các thể loại nhạc đại chúng cũng có thể thấy nhạc Jazz đã có nhiều ảnh hưởng một cách tinh tế và đôi khi là khó nhận biết. Thay vì những bản Jazz thuần túy, các nhà sản xuất và nhạc sĩ hòa âm thường vận dụng các yếu tố của hòa âm Jazz như hợp âm có màu sắc, hợp âm mở rộng, những vòng hòa âm bất ngờ và giàu tính gợi mở, hay những đoạn giai điệu, dạo nhạc mang hơi hướng ứng tác để làm mới và tăng chiều sâu cho các ca khúc phổ thông. Theo đó, Jazz đã có ảnh hưởng sâu rộng đến các thể loại âm nhạc hiện đại như Pop, Rock, R&B, Hiphop. Sự tự do sáng tạo của người nghệ sĩ trong Jazz là nguồn cảm hứng cho việc làm mới các tác phẩm. Chẳng hạn, các tác phẩm do nhạc sĩ Đức Trí sáng tác hoặc sản xuất, người từng tu nghiệp tại Berklee College of Music và có kiến thức sâu rộng về Jazz, thường thể hiện sự tinh tế trong hòa âm, dù đó là ca khúc pop, rock hay nhạc phim. Một ví dụ điển hình khác là đĩa nhạc của ca sĩ Quỳnh Phạm với tên gọi *Rồi như đá ngậy ngô* với việc chuyển soạn 5 ca khúc của Trịnh Công Sơn theo phong cách Jazz. Phần hòa âm và chuyển soạn của Thế Anh với vai trò là giám đốc âm nhạc đã góp phần làm nên phong cách Jazz rất đậm nét trong đĩa nhạc.

Trong ngành công nghiệp âm nhạc hiện đại, vai trò của nhà sản xuất âm nhạc, người chịu trách nhiệm về hòa âm phối khí, ngày càng trở nên quan trọng. Họ là người quyết định màu sắc hòa âm cho ca khúc, và việc họ có kiến thức về Jazz sẽ mở ra nhiều khả năng sáng tạo, giúp ca khúc trở nên độc đáo và có chất lượng nghệ thuật cao hơn.

4. Vai trò của hòa âm Jazz trong việc định hình nghệ sĩ đàn phím điện tử chuyên nghiệp tại Việt Nam

Nâng cao kỹ năng kỹ thuật và tư duy âm nhạc

Kỹ năng ứng tác: Hòa âm Jazz là nền tảng không thể thiếu cho ứng tác. Việc hiểu sâu sắc cấu trúc hợp âm, các thang âm Jazz (như thang âm Blues, Bebop) cho phép người chơi đàn phím phát triển khả năng sáng tạo giai điệu một cách tức thời, ứng biến linh hoạt trong nhiều tình huống biểu diễn.

Kỹ năng tái hòa âm: Với kiến thức về hòa âm Jazz, nghệ sĩ keyboard có thể làm mới một giai điệu quen thuộc bằng cách thay đổi, làm phong phú thêm phần hòa âm gốc, tạo ra những bản phối độc đáo và mang đậm dấu ấn cá nhân. Kỹ năng này đặc biệt quan trọng đối với các nhà sản xuất âm nhạc và những nhạc công muốn tạo ra sự khác biệt.

Kỹ năng đệm: Khác với lối đệm hợp âm đơn giản thường thấy trong pop, hòa âm Jazz đòi hỏi kỹ thuật đệm phức tạp và tinh tế hơn. Người chơi học cách sử dụng cách sắp xếp hợp âm đa dạng, các tiết tấu đảo phách và tương tự nhảy bèn với ca sĩ hoặc các nhạc cụ độc tấu khác, tạo nên một phần đệm vừa vững chắc, vừa giàu màu sắc.

Mở rộng ngôn ngữ hòa âm: Việc làm quen và sử dụng thành thạo các hợp âm mở rộng (9, 11, 13), các hợp âm biến âm (*altered chords*) và các thang âm đặc thù của Jazz (*blues scales, bebop scales*) giúp người chơi có một vốn kiến thức hòa âm phong phú hơn nhiều, từ đó có nhiều công cụ hơn để biểu đạt các ý tưởng âm nhạc và sáng tạo.

Rèn luyện tai nghe và cảm thụ âm nhạc: Jazz, với cấu trúc hòa âm phức tạp và sự biến hóa không ngừng trong ngẫu hứng, đòi hỏi người chơi phải có khả năng nghe và phân tích âm nhạc ở mức độ cao. Quá trình học và chơi Jazz giúp rèn luyện tai nghe trở nên nhạy bén hơn, nâng cao khả năng cảm thụ những sắc thái tinh tế của âm nhạc.

Xây dựng bản sắc nghệ thuật và tính linh hoạt

Tạo dấu ấn cá nhân: Khả năng ứng tấu và sử dụng hòa âm Jazz một cách sáng tạo, không rập khuôn, giúp nghệ sĩ keyboard khẳng định được phong cách riêng, tạo nên một “tiếng nói” độc đáo trong âm nhạc, không bị hòa lẫn giữa đám đông.

Linh hoạt trong nhiều thể loại: Kiến thức và kỹ năng thu nhận được từ việc học hòa âm Jazz không chỉ bó hẹp trong phạm vi nhạc Jazz. Ngược lại,

chúng có thể được vận dụng một cách hiệu quả để làm phong phú và tạo điểm nhấn khi chơi các thể loại âm nhạc khác như pop, funk, R&B, soul, fusion, nhạc phim...

Nâng cao tính chuyên nghiệp: Trong thị trường âm nhạc cạnh tranh, một nghệ sĩ keyboard có khả năng chơi Jazz và ứng dụng thành thạo hòa âm Jazz thường được đánh giá cao hơn về mặt chuyên môn. Họ có nhiều cơ hội hợp tác với các nghệ sĩ tên tuổi, tham gia vào các dự án âm nhạc đa dạng và có những bước tiến xa hơn trong sự nghiệp.

5. Thực trạng đào tạo và ứng dụng hòa âm Jazz cho người chơi keyboard tại Việt Nam

Việc đào tạo và ứng dụng hòa âm Jazz cho người chơi keyboard tại Việt Nam đã có những bước phát triển nhất định, song vẫn còn đó những vấn đề cần được làm rõ. Ở Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam, là một trong những trung tâm đào tạo âm nhạc hàng đầu cả nước, có khoa Jazz cùng với các chuyên ngành Jazz như Piano Jazz, Gõ Jazz, Bass, Guitar, kèn Saxophone... Chương trình tuyển sinh và đào tạo tại đây đòi hỏi thí sinh phải có kiến thức và kỹ năng nhất định về Jazz, bao gồm việc trình bày tác phẩm Jazz nguyên bản hoặc Jazz transcription, các bài ngẫu hứng Jazz kinh điển ở nhiều phong cách khác nhau (Swing, Bebop, Ballad, Funk, Latin) và kiểm tra thị tấu trực tiếp.

Ở Nhạc viện TP.HCM có khoa Jazz-Pop-Rock và Công nghệ âm nhạc, trong đó có giảng dạy một số chuyên ngành Jazz. Chương trình đào tạo hệ đại học tại đây trang bị cho sinh viên các môn học chuyên sâu liên quan đến Jazz như hòa âm Jazz, ngẫu hứng, sáng tác Jazz, nhạc lý cơ bản Jazz, luyện tai Jazz.

Một số trường văn hóa nghệ thuật khác như Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội, tuy không có khoa Jazz hay chuyên ngành nhạc Jazz, nhưng trong chương trình đào tạo ngành Biểu diễn nhạc cụ phương Tây cũng giảng dạy về nhạc đương đại Jazz-Rock-Pop. Trong chương trình học cũng có các môn liên quan đến Jazz như hòa âm Jazz, lịch sử Jazz và các môn bổ trợ khác.

Mặc dù đã có những nỗ lực từ các cơ sở đào tạo, việc học và ứng dụng Jazz trong biểu diễn đàn phím điện tử tại Việt Nam có thể chưa thực sự phổ biến rộng rãi như các học các ngành piano cổ điển. Những khó khăn thường gặp bao gồm sự thiếu hụt tài liệu

giảng dạy chuyên sâu bằng tiếng Việt, số lượng sân chơi và không gian thực hành Jazz còn hạn chế, và đặc biệt là yêu cầu cao về năng khiếu, sự đầu tư thời gian và sự kiên trì từ phía người học, bởi Jazz là một ngôn ngữ âm nhạc phức tạp.

Trên thực tế, con đường sự nghiệp của các nghệ sĩ keyboard tại Việt Nam rất đa dạng. Bên cạnh những người được đào tạo bài bản ở nước ngoài như nhạc sĩ Đức Trí, có rất nhiều nghệ sĩ tên tuổi khác trưởng thành từ nền tảng học piano cổ điển rồi tự học và chuyển sang chơi đàn phím điện tử thông qua quá trình làm việc thực tiễn với ban nhạc. Những nhạc sĩ đó có thể kể đến như Vũ Quang Trung, Quốc Trung, Hoài Sa, Đỗ Bảo, Lưu Hà An, Sơn Thạch, Nguyễn Hữu Vượng... Con đường tự học qua việc khai thác tài liệu quốc tế và học hỏi trong cộng đồng cũng rất phổ biến, nhất là khi việc đào tạo chính quy đôi khi còn hạn chế về tài liệu chuyên sâu bằng tiếng Việt hay các sân chơi thực hành. Đặc biệt, nhạc Jazz yêu cầu cao về năng khiếu, sự đầu tư thời gian và sự kiên trì từ phía người học, bởi đây là một ngôn ngữ âm nhạc phức tạp. Bên cạnh con đường đào tạo chính quy, nhiều nghệ sĩ đàn phím điện tử tại Việt Nam cũng tiếp cận với hòa âm Jazz thông qua con đường tự học, khai thác các nguồn tài liệu phong phú từ quốc tế (sách, video, khóa học online), hoặc học hỏi, trao đổi kinh nghiệm lẫn nhau trong cộng đồng những người yêu thích và chơi nhạc Jazz.

Dù theo con đường nào, quá trình khổ luyện để chinh phục ngôn ngữ âm nhạc phức tạp của Jazz đều đóng vai trò như một “chất xúc tác” quan trọng. Nó không chỉ rèn luyện kỹ thuật chơi đàn mà còn tôi luyện nên những phẩm chất về chiều sâu tư duy, sự linh hoạt và bản sắc nghệ thuật cần có của một nghệ sĩ chuyên nghiệp có chiều sâu, linh hoạt và giàu bản sắc. Những nghệ sĩ như Đức Trí hay Hoài Sa là những minh chứng sống động cho việc nền tảng kiến thức và tình yêu với Jazz đã giúp họ tạo dựng được vị thế vững chắc và một phong cách nghệ thuật độc đáo trong âm nhạc Việt Nam.

6. Một số đề xuất

Đề vai trò của hòa âm nhạc Jazz tiếp tục được phát huy và đóng góp hiệu quả hơn nữa vào việc định hình thể hệ nghệ sĩ đàn phím điện tử chuyên nghiệp tại Việt Nam, chúng tôi đề xuất một số giải pháp sau:

Đối với các cơ sở đào tạo âm nhạc: Để nâng cao chất lượng đào tạo, cần tiếp tục đầu tư, cập nhật và chuẩn hóa chương trình giảng dạy Jazz cho chuyên ngành phím điện tử. Việc này bao gồm biên soạn các giáo trình chuyên sâu bằng tiếng Việt và đa dạng hóa môn học, từ lý thuyết, thực hành hòa âm đến kỹ thuật ứng tác. Đồng thời, nên tăng cường mời các giảng viên, nghệ sĩ giàu kinh nghiệm để tổ chức hội thảo, lớp học chuyên sâu, và tạo thêm nhiều sân chơi, cuộc thi để sinh viên có cơ hội cọ xát, thể hiện khả năng của mình.

Đối với các nghệ sĩ và người học đàn phím điện tử: Cần chủ động, tích cực tìm tòi, học hỏi về hòa âm Jazz qua nhiều nguồn khác nhau, không chỉ giới hạn trong chương trình đào tạo chính quy mà còn qua sách vở, tài liệu trực tuyến và học hỏi từ các nghệ sĩ đi trước. Không ngừng rèn luyện kỹ năng nghe nhạc một cách có phân tích, tập ghi chép lại các đoạn ứng tác độc tấu, các phương pháp sắp xếp, tiến hành hòa âm điển hình của những nghệ sĩ Jazz nổi tiếng. Mạnh dạn ứng dụng kiến thức và kỹ năng Jazz vào các hoạt động âm nhạc thực tế, từ việc hòa âm phối khí cho các ca khúc, tham gia ban nhạc, đến việc sáng tạo những tác phẩm của riêng mình.

Đối với các nhà quản lý văn hóa, các đơn vị tổ chức sự kiện: Cần có những chính sách khuyến khích và hỗ trợ thiết thực cho các dự án, chương trình biểu diễn có yếu tố Jazz, tạo điều kiện thuận lợi hơn để các nghệ sĩ theo đuổi Jazz và các nhạc công có nền tảng Jazz được công chúng biết đến và ghi nhận. Tăng cường giới thiệu về đẹp và giá trị của nhạc Jazz đến đông đảo công chúng thông qua các kênh truyền thông, góp phần nâng cao thẩm mỹ âm nhạc cộng đồng.

Những đề xuất này, nếu được thực hiện một cách đồng bộ và hiệu quả, sẽ tạo ra một môi trường thuận lợi hơn cho sự phát triển của nhạc Jazz nói chung và việc ứng dụng hòa âm Jazz trong đào tạo và biểu diễn đàn phím điện tử nói riêng tại Việt Nam. Sự phối hợp giữa các cơ sở đào tạo, nỗ lực của bản thân nghệ sĩ, và sự hỗ trợ từ các nhà quản lý tạo nên một vòng tròn tích cực, thúc đẩy sự nâng cao chất lượng chung của nền âm nhạc.

7. Kết luận

Qua những phân tích trên, có thể khẳng định vai trò quan trọng và đa diện của hòa âm nhạc Jazz

trong việc định hình nghệ sĩ biểu diễn đàn phím điện tử chuyên nghiệp trong bối cảnh âm nhạc đương đại tại Việt Nam. Hòa âm Jazz, với sự phức tạp, các vòng hợp âm đặc trưng và vai trò trung tâm của ngẫu hứng kết hợp cùng khả năng tái tạo âm thanh đa dạng của đàn phím điện tử hiện đại, đã trở thành một ngôn ngữ âm nhạc giàu tiềm năng để nghệ sĩ khai thác.

Trong dòng chảy âm nhạc đương đại Việt Nam, đặc biệt là V-Pop, các yếu tố hòa âm Jazz đã dần thấm thấu, góp phần làm tăng chiều sâu và sự tinh tế cho nhiều tác phẩm. Điều này cho thấy vai trò quan trọng của các nhà sản xuất âm nhạc và nghệ sĩ keyboard có kiến thức về Jazz trong việc nâng cao chất lượng nghệ thuật cho sản phẩm.

Đối với nghệ sĩ đàn phím điện tử, việc nắm vững hòa âm Jazz giúp nâng cao toàn diện kỹ năng kỹ thuật như ngẫu hứng, tái hòa âm và đệm đàn. Quan trọng hơn, quá trình chinh phục những thử thách của Jazz còn rèn luyện cho người nghệ sĩ tư duy sáng tạo độc lập, khả năng giải quyết vấn đề âm nhạc linh hoạt và một bản lĩnh sân khấu vững vàng. Đây chính là những yếu tố cốt lõi để một nghệ sĩ không chỉ tồn tại mà còn tạo được dấu ấn và phát triển bền vững trong sự nghiệp. Các cơ sở đào tạo âm nhạc lớn tại Việt Nam cũng đã nhận thức được tầm quan trọng này và đưa Jazz vào chương trình giảng dạy chính quy ■

N.M.K

Tài liệu tham khảo

1. Nguyễn Thị Loan, *Một số hợp âm và chord âm thường gặp trong hòa âm thế kỷ XX*, Tạp chí Văn hóa Nghệ thuật, số 357, tháng 3-2014.
2. Nguyễn Tiến Mạnh, *Tính sáng tạo trong lĩnh vực sáng tác Jazz ở Việt Nam*, Tạp chí Văn hóa Nghệ thuật, số 384, tháng 6-2016.
3. Duvernet, J., *The contemporary keyboardist (Nghệ sĩ đàn phím đương đại)* (2nd edition), Warner Brothers Publications, 1987.
4. Grantham, J., *The Jazzmaster cookbook (Cẩm nang nhạc Jazz nâng cao)*, Nightbird Music Publishing, 1995.
5. Levine, Mark., *The Jazz Theory Book (Sách lý thuyết nhạc Jazz)*, Sher Music Co, 1995.

Ngày Tòa soạn nhận bài: 15-6-2025; Ngày phân biên, đánh giá, sửa chữa: 15-7-2025; Ngày duyệt đăng: 1-8-2025.